

OBSAH

PŘEDMLUVA	13
VÝVOJ SOCIÁLNÍHO CHOVÁNÍ U PSOVITÝCH ŠELEM	15
Strategie života	15
Motivace	18
Strach	19
Agresivita	21
Ontogeneze agresivity	23
Omezování agresivity	24
Sociální agresivita a strach	27
Nadřazenost a podřízenost	28
Vývoj sociálního chování	29
Sexuální chování	31
Otzávka shody	33
Shrnutí	34
Poznámka na závěr	35
Zdroje odkazů v textu	36
 A	
Abnormální chování	37
Agonistické chování	37
Agorafobie	38
Agresivita	38
Agresivita vůči dětem	41
Agresivita vůči psům a lidem	41
Agresivita vůči jiným zvířatům	42
Aktivní podřízenost	42
Akustické dorozumívání	42
Alelomimetické chování	43
Alfa	44
Altriciální	44
Altruismus	44
Anální žlázy	45
Antropomorfismus	45
Asociace	45
 B	
Barevné vidění	46
Barva	47
Behaviorální teorie	47
Biotonus	48
Boj	48
Bolest	48

C	
Canidae	49
Cenění zubů	49
Citlivost vůči signálům	50
Č	
Čelo	50
Čenich	51
Čenich na krku	51
Čich	51
Čištění	51
D	
Dědičné chování	52
Defensivní chování	52
Děti a psi	53
Dialekt	54
DNK	54
Domestikace	56
Dominance	56
Dorozumívání pomocí ocasu	56
Dotek tlapkou	59
Dvoření	60
Dýchání	60
E	
Egoismus	61
Ekologie	61
Emoce	61
Estrus	62
Etologie	63
Etologie – dějiny	63
Evoluce	68
Evoluční teorie	68
F	
Falešná březost	68
Fenokopie	69
Fenotyp	69
Feromony	70
Flémování	70
Fobie	70
Formování	71
Fylogeneze	71
Fyziologie	72
G	
Gen	72

Genetika	72
Genitálie	72
Genotyp	73
H	
Habitat	73
Hárání	73
Hierarchie	73
Hlad	74
Hlasové dorozumívání	74
Hormony	75
Hra	76
Hravá úklona	78
Hravý výraz	78
Hrdlo	79
Hrozba	79
Hřbet	80
Hyperaktivita	80
CH	
Chod	81
Chování	81
Chromozomy	81
Chut'	81
I	
Infantilní chování	82
Informace	84
Instinkty	84
J	
Jazyk	85
Jacobsonův orgán	85
Juvenilní chování	86
K	
Kálení	86
Kanibalismus	86
Kavernózní těleso	87
Klasické podmiňování	87
Klaustrofobie	88
Kňučení	88
Komunikování	88
Končetiny	90
Koprofágie	91
Kopulační pohyby	91
Kousnutí	92
Kresba na hlavě	92

Krk	92
Kryptorchismus	93
Kupírování ocasu	94
Kynologie	95
Kynologie – dějiny	95

L

Lidé a psi	98
Lov	100
Lovečtí psi	100

M

Mateřské chování	100
Mateřský vliv	102
Méněcennost	102
Mlaskání	103
Mléčný krok	103
Moč	104
Motivace	104
Mozek	105
Mrkání	106

N

Nadměrná stimulace	107
Nadřazenost	107
Nakažlivé chování	109
Napodobování	109
Naskakování	110
Náznakové kousnutí	110
Nedorozumění mezi člověkem a psem	111
Nedostatečná stimulace	114
Negativní podnět	114
Neonatální chování	114
Nesobeckost	116
Neuróza	116
Normální chování	117
Nos	117
Nos na krku	117
Nuda	119

O

Oběť	119
Obětní beránek	119
Obočí	119
Ocas	119
Oči	120

Očichávání genitálií	120
Odměna	121
Odpočinek	121
Odvaha	121
Olfaktorické signály	121
Olfaktorické vjemy	122
Olizování	122
Olizování pysků	122
Ontogeneze	122
Operantní podmiňování	123
Osamělost	123
Otcovské chování	124
Ovládání těla	125

P

Pach	127
Pachové signály	127
Paměť	129
Páření	129
Pasivní podřízení	129
Patologické chování	130
Pečovatelské chování	131
Penis	131
Plemeno	131
Podmíněné chování	132
Podnět	132
Podřízenost	133
Pohlavní orgány	135
Pohlavní pud	136
Pohyb	137
Polidšťování	138
Pomalé pohyby	138
Pozice krku	138
Pozitivní podnět	140
Pozvání ke hře	140
Predátorské chování	141
Predátorské chování – dědičnost	143
Prekociální	143
Problémový pes	144
Prostředí	144
Protejské chování	144
Přátelskost	144
Přenosové chování	145
Přesměrované chování	145
Přežití	146

Přijímání potravy	146
Psovité (šelmy psovité)	147
Psychosomatické chování	151
Psychoterapie	151
Psychotické chování	151
Pud	152
Pysky	152

R

Radost	153
Reakce	153
Referenční systém	153
Reflex	154
Respirace	154
Rituály	154
Rodičovská péče	156
Rozdělení	156
Rozdíly mezi plemeny	156
Rozmnožování	161
Rozporné chování	161
Rozvržení podnětů	161

Ř

Řeč těla	162

S

Sebezáchova	163
Selekce	163
Selektivní chov	163
Semiotická nika	163
Sexuální chování	164
Sexuální selekce	164
Signály	167
Signály od člověka ke psu	167
Skupina	168
Slinění	168
Sluch	168
Smečka	169
Smečkové zvíře	169
Smyslové orgány	172
Snaha o postavení	172
Sny	173
Sociální chování	173
Sociální zvířata	173
Spánek	174

Spolupráce	174
Srst na hřbetě	175
Srovnávání	177
Starší psi	177
Stimul	177
Stop	177
Strach	177
Strach z neznámých	180
Strach z otevřeného prostoru	180
Strach z uzavřeného prostoru	180
Stres	180
Struktura smečky	180
Submisivita	183
Svázání	183
Svědomí	183

Š

Šelmy	184
Štěkání	184
Štouchnání do bradavky	184
Štouchnutí čenichem	184
Štouchnutí pánví	186

T

Tělesný kontakt	187
Tělo	187
Teritoriální chování	188
Teritorium	188
Tlama	188
Tlapy	189
Trest	189
Trus	190
Tvář	190
Twistový pohyb	191

U

Učení	191
Učení – teorie	195
Uchopení za čenich	195
Uklidňující chování	195
Upřený pohled	196
Úsměv	197
Uši	198
Útěk	199
Útok	200

V

Válení se v páchnoucí látce	201
Vidění	202
Vina	202
Vitalita	202
Vítání	203
Vousy	206
Vrčení	206
Vrozené chování	206
Vrtění	206
Vtištění	207
Vůdcovské schopnosti	207
Výběr	208
Vyhasínání	209
Výraz tváře	209
Vystavování	214
Vytí	215
Vývoj	215
Vyvolání stimulu	215
Vyvrhování	216
Vzhled	216

X

Xenofobie	216

Z

Zábrany	217
Základní životní pudy	218
Zděděné chování	219
Zívání	220
Zkoumání	220
Značkování	221
Zoologie	221
Způsobilost	221
Zrak	222
Zraková komunikace	222
Zuby	223
Zvědavost	223
Zvukové signály	224
Zvyk	225

Ž

Žárlivost	225

POUŽITÁ LITERATURA	226